Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2025)0302

Valimistejärgsed tapmised ja inimõiguste olukorra halvenemine Tansaanias, sealhulgas vangistatud opositsioonijuhi Tundu Lissu juhtum

Euroopa Parlamendi 27. novembri 2025. aasta resolutsioon valimistejärgsete tapmiste ja inimõiguste olukorra halvenemise kohta Tansaanias, sealhulgas vangistatud opositsioonijuhi Tundu Lissu juhtumi kohta (2025/2990(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse kodukorra artikli 150 lõiget 5 ja artikli 136 lõiget 4,

A. arvestades, et 29. oktoobril 2025 Tansaanias toimunud valimisi kritiseerisid teravalt Aafrika piirkondlikud, sealhulgas Aafrika Liidu ja Lõuna-Aafrika Arenguühenduse valimisvaatlusmissioonid; arvestades, et ELil ei palutud valimisvaatlusmissiooni lähetada;

B. arvestades, et valimistele järgnesid ulatuslikud meeleavaldused, mille julgeolekujõud surusid vägivaldselt maha, kasutades ebaseaduslikult ja ülemäära jõudu, mille tagajärjel sai inimesi surma ja vigastada ning millega kaasnesid massilised vahistamised;

C. arvestades, et Tansaania ametivõimud kehtestasid liikumiskeelde ning takistasid kogu riigis interneti ning meedia- ja sidetaristu kasutamist, et tõkestada juurdepääsu teabele;

D. arvestades, et opositsioonijuhtidel Tundu Lissul ja Luhaga Mpinal keelati valimistel kandideerida;

E. arvestades, et Lissu vahistati 9. aprillil 2025 ja talle esitati süüdistus riigireetmises, mis on Tansaania õiguse kohaselt surmanuhtlusega karistatav kuritegu; arvestades, et teda peetakse endiselt kinni tingimustes, mis seavad tema elu ohtu;

F. arvestades, et jätkuva puhastuslaine käigus on meelevaldselt vahistatud või sihikule võetud teisigi opositsioonijuhte ja kriitiliselt meelestatuid ning aset on leidnud inimröövе ja kadumisi, sealhulgas on röövitud Humphrey Polepole, nagu on teatanud inimõiguste

organisatsioonid;

G. arvestades, et inimõiguste olukorra halvenemine Tansaanias ja kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahenemine on vastuolus ELi põhiväärtuste ja tema välistegevuse aluseks olevate põhimõtetega;

H. arvestades, et Tansaania kristlaste ja moslemite juhid mõistsid valitsuse vägivallatsemise hukka;

1. mõistab hukka Tansaania julgeolekujõudude vägivalla ja ülemäärase jõu kasutamise, mis järgnes 2025. aasta oktoobri valimistele ning mille tagajärjel hukkus ja sai vigastada tuhandeid inimesi ning millega seoses on teateid massihaudade leidmisest; mõistab hukka asjaolu, et valitsus eitab neid tegusid;

2. nõuab tungivalt, et Tansaania valitsus lõpetaks kohe opositsiooniliikmete, meeleavaldajate, ajakirjanike ja inimõiguste kaitsjate mahasurumise ja meelevaldse vahistamise, vabastaks kõik meelevaldselt kinni peetud ning kaotaks kõik interneti- ja meediapiirangud;

3. mõistab hukka opositsioonijuhi Lissu meelevaldse ja poliitiliselt motiveeritud kinnipidamise; nõuab tema viivitamatut ja tingimusteta vabastamist; väljendab sügavat muret kohutavate tingimuste pärast, milles teda kinni peetakse; nõuab, et ta saaks kohe ja ilma piiranguteta suhelda oma perekonna ja advokaatidega ning et talle võimaldataks viivitamatut ja täielikku arstiabi;

4. nõuab kõigi väidetavate tapmiste, sunniviisiliste kadumiste, piinamiste ja muude rikkumiste kiiret, põhjalikku, sõltumatut ja erapooletut uurimist; rõhutab, et seda tuleb teha välise ja usaldusväärse mehhanismi raames, sealhulgas Aafrika juhitava rahvusvahelise uurimiskomisjoni poolt, et tagada vastutusele võtmine;

5. rõhutab Euroopa Parlamendi nõudmist, et komisjon peataks otsese toetuse Tansaania ametivõimudele; nõuab, et ELi abi andmisel seataks esikohale kodanikuühiskonna organisatsioonid, inimõiguste kaitsjad ja ajakirjanikud; kutsub nõukogu üles kaaluma sanktsioonide kehtestamist nende vastu, kes kannavad rikkumiste eest vastutust;

6. nõuab tungivalt, et Tansaania kaotaks surmanuhtluse ja muudaks ära kõik surmaotsused;

7. on seisukohal, et hiljutised valimised ei olnud vabad ega õiglased;

8. kutsub Tansaaniat üles pidama opositsiooni, kodanikuühiskonna ja ohvrite esindajatega kaasavat poliitilist dialoogi, et kriis lahendada ning korraldada uued, usutavad ja läbipaistvad valimised;

9. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon

Tansaania valitsusele ja parlamendile, nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, Aafrika Liidule, Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide organisatsioonile, Lõuna-Aafrika Arenguühendusele ja ÜRO-le.